

POSIBILE FINANȚĂRI ACTUALE ȘI VIITOARE, INTERNE ȘI INTERNAȚIONALE.

RESURSE DE FINANȚARE PENTRU CULTURĂ

- Uniunea Europeană, în comparație cu alte state, dispune dpv. Cultural, de o imensă bogăție, **un patrimoniu material și imaterial** inestimabil determinat de **diversitatea** culturală, socială și lingvistică pe care o aduc ca zestre statelor membre componente. “Uniunea Europeană are un scop dublu: să păstreze și să sprijine diversitatea și să ajute să fie **accesibilă** altora.
- Politica culturală este guvernată de unul din principiile de bază al UE, principiul **subsidiarității**. Datorită acestui principiu, Uniunea Europeană **nu intervine** în definirea politicilor culturale naționale. Statul și comunitățile regionale sau locale sunt cele care-și definesc politicile culturale proprii în urma identificării nevoilor culturale ale cetățenilor și consultării ofertanților culturali.
- Factorii de decizie ai domeniului cultural operează, în UE, pe baza unor instrumente anuale și multianuale – **strategiile culturale**, instrumente armonizate și interconectate sectorial până la nivelul planurilor naționale de dezvoltare.
- În UE rolul statului și al colectivităților locale este, mai degrabă, acela de **facilitator al dezvoltării** culturale decât acela de ofertant cultural.
- În acest moment Comisia Europeană dispune de două instrumente de suport pentru sfera culturală:

Resurse financiare specifice

- a. **Support direct prin programele comunitare:** Cultura 2007, Capitalele culturale europene, Suport pentru organizații culturale europene, Acțiuni experimentale. Resurse financiare mai pot fi atrase și prin accesarea unor programe conexe precum Media 2007.
Cultura 2007 cu un buget propus de 408 milioane € își propune să realizeze o zonă culturale comune, prin dezvoltarea cooperării culturale în Europa.
- Programul Cultura 2007 prevede **3 obiective** care vor putea determina creșterea cooperării:
    - Susținerea mobilității transnațională pentru oricine lucrează în sectorul cultural în Europa;
    - Încurajarea circulației transnațională a operelor de artă și a produsului cultural sau artistic;
    - Promovarea dialogului intercultural.
  - **b. Support indirect prin fondurile structurale.** Uniunea Europeană prin Tratatul de la Maastricht din **1992**, destul de recent de altfel, acordă Comunității, pentru prima dată în istoria existenței ei, competențe în domenii precum cultură, educație, tineret.
  - În Tratatul de la Amsterdam din **1997** prin art. 151 al.4 decide că **“trebuie să se țină cont de cultură și de diversitatea culturală în toate politicile dezvoltate de comunitate”**. Această obligație, asumată destul de târziu de

UE, reflectă însă actuala dorință de a cuprinde cultura printre obiectivele majore ale Uniunii Europene.

- Datorită acestei obligații, politicile de dezvoltare regională și de coeziune socială implementate prin **fondurile structurale**, prevăd diferite forme de suport financiar pentru cultură.
- Resurse financiare pentru cultură se vor găsi în programe adresate **altor sectoare și domenii** precum: **turismul, cooperare transfrontalieră, dezvoltare rurală, dezvoltare antreprenorială, revitalizarea ariilor urbane în criză, regenerare urbană, noile tehnologii.**
- Aceste programe oferă posibilitatea finanțării: infrastructurii culturale, conservării și restaurării patrimoniului, promovării meșteșugurilor, dezvoltării companiilor care activează în industrii creative, dezvoltarea parteneriatului între instituțiile de formare profesională și companii din industrii culturale.

Fonduri structurale pot fi:

- Prezentare Programe:
- 1. Programul Operațional Regional – POR

AXE PRIORITARE TEMATICE

AXA PRIORITARA 1 - Sprijinirea dezvoltării durabile a oraselor - potențiali poli de creștere

1.1 Planuri integrate de dezvoltare urbană

AXA PRIORITARĂ 2 - Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale

2.1 Reabilitarea și modernizarea infrastructurii județene și a străzilor orășenești, inclusiv construcția, reabilitarea șoselelor de centură, porturilor și aeroporturilor de interes regional

AXA PRIORITARĂ 3 - Îmbunătățirea infrastructurii sociale

3.1 Reabilitarea /modernizarea /echiparea infrastructurii serviciilor de sănătate

3.2 Reabilitarea /modernizarea /dezvoltarea și echiparea infrastructurii serviciilor sociale

3.3 Îmbunătățirea dotării cu echipamente a bazelor operaționale pentru intervenții în situații de urgență

3.4 Reabilitarea /modernizarea/ dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale preuniversitare, universitare și a infrastructurii pentru formare profesională continuă

AXA PRIORITARĂ 4 - Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local

4.1 Dezvoltarea durabilă a structurilor de sprijinire a mediului de afaceri

4.2 Reabilitarea siturilor industriale neutilizate și poluate și pregătite pentru noi activități

4.3 Sprijinirea dezvoltării microîntreprinderilor

AXA PRIORITARĂ 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului

5.1 Restaurarea și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural - istoric și crearea/modernizarea infrastructurilor conexe

5.2. Crearea/ dezvoltarea/ modernizarea infrastructurilor specifice pentru valorificarea durabilă a resurselor naturale cu potențial turistic.

5.3 Reabilitarea/ extinderea / modernizarea/dotarea structurilor de cazare cu utilitățile conexe, precum și a facilităților de recreere

- 2. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POS DRU
- După integrarea în UE, având acces la aceste fonduri în calitate de stat membru, țara noastră va trebui să fructifice toate oportunitățile oferite pentru finanțarea activităților culturale și dezvoltarea sectorului la nivel național și regional.
- După integrarea în UE, având acces la aceste fonduri în calitate de stat membru, țara noastră va trebui să fructifice toate oportunitățile oferite pentru finanțarea activităților culturale și dezvoltarea sectorului la nivel național și regional.
- O cerință majoră în acest sens este însă cuprinderea solicitărilor sectorului cultural în Planul Național de Dezvoltare 2007-2013. În acest sens Ministerul Culturii și Cultelor (www.cultura.ro) a elaborat în 2004 **PLANUL NAȚIONAL UNIC DE DEZVOLTARE 2007 - 2013, SECȚIUNEA CULTURĂ, CULTE, CINEMATOGRAFIE – IDENTIFICAREA OBIECTIVELOR STRATEGICE PENTRU REALIZAREA PRIORITĂȚILOR PND 2007 - 2013 ȘI ELABORAREA STRATEGIILOR REGIONALE ȘI PE DOMENII PENTRU PND SECTORUL CULTURII 2007 – 2013**

2. Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane – POS DRU

- Analizând documentul amintit, la capitolul: Obiective strategice și direcții de acțiune pentru finanțarea culturii, găsim următoarele informații:
- **Direcțiile** de acțiune propuse de MCC vor fi:
  - finanțarea activităților culturale se va face pe bază de programe și proiecte, inițiate atât de instituțiile publice de cultură, de organizații neguvernamentale, cât și de creatori și artiști independenți.
  - pentru rezolvarea unor probleme legate de centralismul decizional, de influențe politice în sfera culturii, eliminarea birocrăției și asigurarea transparenței și promovarea expertizei în acest domeniu, România va putea utiliza modele europene care și-au demonstrat eficacitatea, precum "arm's length bodies". Aceasta va însemna transferul responsabilităților privind finanțarea de la minister către o agenție guvernamentală specializată. (Administrația Fondului Cultural Național creată în 2005, www.afcn.ro)
- Pentru dezvoltarea culturii în plan regional va trebui să se implementeze modele de finanțare similare, fie ca o rețea de filiale ale agenției guvernamentale, fie ca structuri regionale cu personalitate juridică și buget distinct.

- Accesul la sursele de finanțare publică pentru cultură trebuie să fie egal pentru toți operatorii culturali (instituții publice și organizații neguvernamentale) și transparent.

PERSPECTIVE

- **Priorități:**
  - conservarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural;
  - sprijinirea creației culturale contemporane;
  - stimularea debuturilor;
  - susținerea mobilității creatorilor și a circulației operelor lor;
  - dezvoltarea turismului cultural;
  - protejarea și punerea în valoare a tradițiilor și a patrimoniului intangibil;
  - stimularea cooperării culturale și a dialogului între culturi;
- Priorități:
  - promovarea diversității de conținuturi și forme de expresie artistică;
  - stimularea creativității și a culturii minorităților;
  - lărgirea accesului la cultură și a participării la viața culturală;
  - dezvoltarea serviciilor culturale și stimularea vieții culturale din mediul rural.

Ministerul Culturii și Cultelor propune pentru viitor:

Programele și proiectele care beneficiază de sprijin financiar din resurse bugetare va trebui să fie sustenabile, fundamentate și realiste, adecvate specificului regional și zonal, generatoare de beneficii la nivelul comunităților și al consumatorilor de cultură.

- Este necesar ca programele și proiectele preconizate să beneficieze, într-o măsură mult mai mare, de **susținerea comună a autorităților locale și centrale**. Aceasta presupune extinderea și permanentizarea parteneriatelor central-local, ceea ce va asigura dezvoltarea unei oferte culturale complexe și coerente la nivelul comunităților.
- Accesul operatorilor culturali la sursele de finanțare depinde de competența lor profesională, de familiarizarea cu aceste noi mecanisme, de nivelul de informare și cunoaștere a căilor de abordare a fiecărei surse potențiale.
- De asemenea, actorii culturali trebuie să cunoască mai bine specificul și destinația fondurilor europene și a celor naționale/regionale, pentru a putea determina decidenții naționali/regionali să includă domeniul culturii printre prioritățile de finanțare din aceste surse.
- Dacă comparăm direcțiile pe care și le-a propus Ministerul Culturii și Cultelor în anul 2004 vom observa o consecvență îmbucurătoare a demersurilor întreprinse pe parcursul ultimilor 2 ani. Astfel, putem afirma că începând din 2004 asistăm la o **schimbare majoră** privind modul de intervenție a statului în gestionarea domeniului cultural.
- Este pentru prima dată când **statul român renunță** la dreptul absolut de a face judecăți de valoare privind ce, cât și cui să aloce resurse financiare,

retrăgându-se în favoare judecății experților numiți prin negociere cu societatea civilă. Instrumentele create în acest sens sunt 2 extrem de importante: Fondul Cultural Național și Programul Cantemir www.programulcantemir.ro al Institutului Cultural Român.

- Aceste instrumente sunt menite să **asigure**: accesul în condiții egale tuturor operatorilor culturali, stimularea competiției, recunoașterea valorii, posibilitatea finanțării de proiecte multianuale, evaluarea și selecția programelor, proiectelor și acțiunilor culturale de către comisii formate din experți independenți, transparență în decizie și în gestionarea banului public.
- Introducerea principiului **competitivității** prin licitația de proiecte și accesul neângrădit la fonduri a tuturor operatorilor culturali sunt marile merite ale acestor inițiative.
- Rămâne de văzut însă cât de repede operatorii culturali se vor pregăti să acceseze, în sistem concurențial, multitudinea de fonduri naționale și europene care vor fi disponibile din 2007. Mai multă informare și cunoștințe sporite privind elaborarea și managementul de proiect vor fi cu siguranță necesare.

Proiecte culturale (AFCN)

- Gestionat de Administrația Fondului Cultural Național (www.afcn.ro)
- Finanțează proiecte care se desfășoară pe teritoriul României.
- 2 categorii de proiecte:
  - 1. Proiecte editoriale
  - 2. Proiecte culturale

1. Proiectele editoriale

- Eligibili: edituri, redacții
- Finanțarea acoperă max. 90% din costuri
- Obiective: încurajarea tinerilor creatori; promovarea creației literare contemporane; explorarea diferențelor și a diversității culturale; cultura națională în context european - păstrarea identității naționale; valorificarea patrimoniului imaterial; artă pentru schimbarea socială și schimbarea mentalităților, potrivit Hotărârii Consiliului Administrației Fondului Cultural Național

2. Proiecte culturale

- Solicitanți eligibili: persoane fizice, PFA, persoane juridice de drept privat, instituții publice.
- Finanțarea acoperă max. 90% din costuri
- **Obiective:** proiectelor de anvergură, transversale și integratoare și va urmări:
  - întărirea capacității organizaționale a artiștilor și a entităților culturale (O.N.G. - uri, instituții publice);
  - încurajarea și sprijinirea artiștilor aflați la început de carieră;
- Domenii vizate: sprijinirea creației contemporane în ariile tematice ale artelor vizuale și arhitecturii, ale muzicii, teatrului și dansului, ale patrimoniului imaterial;

- încurajarea inițiativelor care pun în valoare patrimoniul cultural național, activitățile muzeale (digitalizare);
- încurajarea diverselor practici artistice participative și dezvoltarea de noi forme de expresie artistică;
- încurajarea formării profesionale continue a artiștilor și a organizațiilor profesionale, a administratorilor culturali;
- sprijinirea formelor de dialog intercultural: educația și dezvoltarea audienței, intervenție culturală

1. Programul Cantemir – pt. vizibilitate internațională a culturii românești

Prezintă 3 secțiuni:

1. Festival
2. Promovare
3. Cooperare

ICR – BURSE

1. Bursele “Constantin Brâncuși” și “George Enescu”

- Obiective - introducerea artiștilor români în circuitul valorilor europene;
  - ocazia de a lucra într-un mediu artistic internațional.
- Domenii: artă vizuală, muzică

2. Burse pt. tinerii români care studiază în străinătate

- Se acordă tinerilor cu rezultate excepționale care au fost acceptați, cu bursă parțială, în universități străine.

3. Școala de vară: cursuri de limbă, cultură și civilizație românească.